YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

5 päivänä heinäkuuta 2007 *

Asiassa C-255/05,

jossa on kyse EY 226 artiklaan perustuvasta jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevasta kanteesta, joka on nostettu 16.6.2005,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään M. Konstantinidis, avustajinaan avocat F. Louis ja avocat A. Capobianco, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Italian tasavalta, asiamiehenään I. M. Braguglia, avustajanaan avvocato dello Stato M. Fiorilli, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

jota tukee

Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta, asiamiehenään T. Harris, avustajanaan barrister J. Maurici,

väliintulijana,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. W. A. Timmermans sekä tuomarit P. Kūris, J. Makarczyk (esittelevä tuomari), L. Bay Larsen ja J.-C. Bonichot,

julkisasiamies: M. Poiares Maduro,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio vaatii kanteellaan yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Italian tasavalta ei ole noudattanut tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista 27.6.1985 annetun neuvoston direktiivin 85/337/ETY (EYVL L 175, s. 40), sellaisena kuin se on muutettuna 3.3.1997 annetulla neuvoston direktiivillä 97/11/EY (EYVL L 73, s. 5; jäljempänä direktiivi 85/337), 2 artiklan 1 kohdan ja 4 artiklan 1 kohdan ja jätteenpoltosta 4.12.2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/76/EY (EYVL L 332, s. 91) 12 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan,

– koska se ei ole edellyttänyt direktiivin 85/337/ETY 5–10 artiklassa säädetyn ympäristövaikutusten arvioinnin tekemistä ASM Brescia SpA -nimiselle yhtiölle, joka on direktiivin 85/337 liitteessä I tarkoitettu laitos, kuuluvan polttolaitoksen "kolmannen linjan" toteuttamista koskevasta hankkeesta ennen rakennusluvan myöntämistä sille ja

– koska se ei ole asettanut polttolaitoksen kolmatta linjaa koskevaa toimilupahakemusta riittäväksi ajaksi yleisön saataville yhdessä tai useammassa julkisessa tilassa, jotta yleisö voi esittää huomautuksensa ennen kuin toimivaltainen viranomainen tekee asiassa päätöksen, ja koska se ei ole antanut yleisön saataville päätöstä ja vähintään jäljennöstä luvasta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön lainsäädäntö

Direktiivi 75/442/ETY

2 Jätteistä 15.7.1975 annetun direktiivin 75/442/ETY (EYVL L 194, s. 47), sellaisena kuin se on muutettuna 24.5.1996 tehdyllä komission päätöksellä 96/350/EY (EYVL L 135, s. 32; jäljempänä direktiivi 75/442), 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

a) 'jätteellä' mitä tahansa liitteessä I esitetyissä luokissa mainittua ainetta tai esinettä, jonka haltija hävittää, aikoo hävittää tai on velvollinen hävittämään.

– –

d) 'jätehuollolla' jätteen keräilyä, kuljetusta, hyödyntämistä ja huolehtimista, mukaan lukien tämän toiminnan valvonta ja käsittelypaikkojen jälkihoito;

e) 'huolehtimisella' mitä tahansa liitteessä II A mainittuja toimintoja;

f) 'hyödyntämisellä' mitä tahansa liitteessä II B mainittua toimintaa;

– –"

3 Tämän direktiivin 4 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että jätteet hyödynnetään tai niistä huolehditaan vaarantamatta ihmisten terveyttä ja käyttämättä menettelyjä tai menetelmiä, joista voi aiheutua vahinkoa ympäristölle ja erityisesti, että:

– ei vaaranneta vesiä, ilmaa, maaperää ja kasveja sekä eläimiä;

– ei tuoteta melu- tai hajuhaittoja;

– ei vahingoiteta haitallisesti maaseutua tai erityisalueita.

– –"

4 Kyseisen direktiivin 9 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Edellä olevan 4, 5 ja 7 artiklan soveltamiseksi on kaikkien laitosten tai yritysten, jotka suorittavat liitteessä II A tarkoitettuja toimia, saatava siihen lupa 6 artiklassa tarkoitetulta toimivaltaiselta viranomaiselta.

– –"

5 Saman direktiivin 10 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Edellä olevan 4 artiklan täytäntöönpanoa varten on kaikilla liitteessä II B mainittuja toimia suorittavilla laitoksilla ja yrityksillä oltava toimilupa."

6 Direktiivin 75/442 11 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Toimilupaa koskevasta 9 ja 10 artiklassa tarkoitetusta vaatimuksesta voidaan vapauttaa, tämän kuitenkaan rajoittamatta – – direktiivin 78/319/ETY – – soveltamista

– –

b) laitokset tai yritykset, jotka suorittavat jätteiden hyödyntämistä.

Tätä vapauttamista voidaan soveltaa ainoastaan:

– jos toimivaltaiset viranomaiset ovat antaneet kutakin toimintaa koskevat yleiset säännöt, joissa määritellään jätelajit ja -määrät sekä edellytykset, joilla kyseinen toiminta voidaan vapauttaa luvanhakuvelvollisuudesta

ja

– jos jätelajit tai -määrät ja huolehtimis- tai hyödyntämismenetelmät ovat sellaisia, että ne täyttävät 4 artiklassa mainitut edellytykset."

7 Direktiivin 75/442 liitteessä II A, jonka otsikkona on "Huolehtimistoimet", luetellaan huolehtimistoimia sellaisina, kuin ne toteutetaan käytännössä. Siinä todetaan, että direktiivin 4 artiklan mukaisesti jätteistä on huolehdittava vaarantamatta ihmisen terveyttä ja käyttämättä menettelyjä tai menetelmiä, jotka voivat vahingoittaa ympäristöä.

8 Saman direktiivin liitteessä II B, jonka otsikkona on "Hyödyntämistoimet", luetellaan hyödyntämistoimia sellaisina, kuin ne toteutetaan käytännössä. Siinä todetaan myös, että direktiivin 4 artiklan mukaisesti jäte on hyödynnettävä vaarantamatta ihmisen terveyttä ja käyttämättä menettelyjä tai menetelmiä, jotka voivat vahingoittaa ympäristöä.

Direktiivi 85/337

9 Direktiivin 85/337 1 artiklan 2 ja 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

"2. Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

'hankkeella':

– rakennustyön tai muun laitoksen tai suunnitelman toteuttamista,

– muuta luonnonympäristöön ja maisemaan kajoamista mukaan lukien maaperän luonnonvarojen hyödyntäminen;

'hankkeen toteuttajalla':

yksityistä hanketta varten tarvittavan luvan hakijaa tai julkista viranomaista, joka on tehnyt aloitteen hankkeesta;

'luvalla':

toimivaltaisen viranomaisen tai viranomaisten päätöstä, joka oikeuttaa hankkeen toteuttajan ryhtymään hankkeen toteuttamiseen.

3. Toimivaltaisten viranomaisten on oltava jäsenvaltioiden tämän direktiivin perusteella syntyneiden velvoitteiden toteuttamista varten nimeämiä."

10 Saman direktiivin 2 artiklan 1 ja 2 kohdan sekä 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään seuraavaa:

"1. Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ennen luvan myöntämistä hankkeet, joilla etenkin laatunsa, kokonsa tai sijaintinsa vuoksi todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia, alistetaan lupamenettelyyn ja että niiden vaikutukset arvioidaan. Tässä tarkoitetut hankkeet määritellään 4 artiklassa.

2. Ympäristövaikutusten arviointi voidaan liittää jäsenvaltioissa voimassa oleviin hankkeita koskeviin lupamenettelyihin tai, jos se ei ole mahdollista, muihin menettelyihin tai tämän direktiivin tavoitteen täyttämiseksi perustettaviin menettelyihin.

– –

3. Jäsenvaltiot voivat poikkeustapauksissa olla kokonaan tai osittain soveltamatta tiettyyn hankkeeseen tämän direktiivin säännöksiä, tämän kuitenkaan rajoittamatta 7 artiklan määräysten soveltamista."

11 Kyseisen direktiivin 3 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Ympäristövaikutusten arvioinnilla tunnistetaan, kuvataan ja arvioidaan tarkoituksenmukaisella tavalla, kussakin yksittäistapauksessa ja 4–11 artiklan mukaisesti, hankkeen suorat ja välilliset vaikutukset seuraaviin tekijöihin:

– ihmisiin, eläimiin ja kasveihin;

– maaperään, veteen, ilmaan, ilmastoon ja maisemaan;

– aineelliseen omaisuuteen ja kulttuuriperintöön;

– ensimmäisessä ja toisessa luetelmakohdassa mainittujen tekijöiden vuorovaikutukseen."

12 Tämän saman direktiivin 4 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Jollei direktiivin 2 artiklan 3 kohdassa säädetystä muuta johdu, liitteessä I mainittuihin luokkiin kuuluvat hankkeet arvioidaan 5–10 artiklan mukaisesti."

13 Direktiivin 85/337 liitteessä I olevassa 10 kohdassa mainitaan muut kuin ongelmajätteiden käsittelylaitokset, joissa jätteet poltetaan tai käsitellään kemiallisesti, kuten on määritelty direktiivin 75/442 liitteessä II A olevan otsakkeen D 9 alla, ja joiden kapasiteetti on yli 100 tonnia päivässä.

Direktiivi 2000/76

14 Direktiivin 2000/76 3 artiklan 12 kohdassa säädetään, että tässä direktiivissä tarkoitetaan

"'luvalla' toimivaltaisen viranomaisen tekemää kirjallista päätöstä (tai useita tällaisia päätöksiä), jolla myönnetään lupa käyttää laitosta tietyillä ehdoilla, joilla varmistetaan, että laitos täyttää kaikki tämän direktiivin vaatimukset. Lupa voi koskea yhtä tai useampaa laitosta tai laitoksen osaa, jotka sijaitsevat samalla paikalla ja jotka ovat saman toiminnanharjoittajan käytössä".

15 Kyseisen direktiivin 4 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Poltto- tai rinnakkaispolttolaitokset eivät saa toimia ilman toimintaan myönnettyä lupaa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta direktiivin 75/442/ETY 11 artiklan tai direktiivin 91/689/ETY 3 artiklan soveltamista."

16 Direktiivin 2000/76 12 artiklan 1 kohdassa, joka koskee tiedonsaantia ja yleisön osallistumista, säädetään seuraavaa:

"Uusien jätteenpolttolaitosten ja rinnakkaispolttolaitosten lupia koskevien hakemusten on oltava riittävän ajan yleisön saatavilla yhdessä tai useammassa julkisessa tilassa, kuten paikallisviranomaisten toimitilassa, jotta se voi esittää niistä huomautuksia ennen kuin toimivaltainen viranomainen tekee asiassa päätöksen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta neuvoston direktiivin 90/313/ETY ja neuvoston direktiivin 96/61/EY säännösten soveltamista. Myös mainittu päätös, joka sisältää vähintään jäljennöksen luvasta ja sen mahdolliset myöhemmät muutokset, on annettava yleisön saataville."

Kansallinen lainsäädäntö

17 Direktiivi 85/337 saatettiin osaksi Italian oikeusjärjestystä ympäristöministeriön perustamisesta 8.7.1986 annetun lain nro 349 (GURI nro 59, 15.7.1986) 6 §:llä. Tämän jälkeen ympäristövaikutusten arviointia koskevista säännöksistä 22.2.1994 annetun lain nro 146 (GURI nro 52, Supplemento ordinario, 4.3.1994) 40 §:ssä Italian hallituksen tehtäväksi annettiin määritellä nimenomaisella suuntaviivoja ja koordinointia koskevalla toimenpiteellä edellytykset, arviointiperusteet ja tekniset normit ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamiseksi kyseisen direktiivin liitteen II soveltamisalaan kuuluviin hankkeisiin.

18 Tasavallan presidentin asetuksen, joka on annettu 12.4.1996 ja jonka otsikkona on "Suuntaviivoja ja koordinointia koskeva toimenpide, jolla pannaan täytäntöön

ympäristövaikutusten arviointia koskevista säännöksistä 22.2.1994 annetun lain nro 146 40 §:n 1 momentti" (GURI nro 210, s. 28; jäljempänä DPR), 1 §:n 3 momentissa täsmennetään seuraavaa:

"Liitteessä A mainittuihin hankkeisiin sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä."

19 Ministerineuvoston puheenjohtajan asetuksen, joka on annettu 3.9.1999 ja jonka otsikkona on "Suuntaviivoja ja koordinointia koskeva toimenpide, jolla muutetaan ja täydennetään suuntaviivoja ja koordinointia koskevaa aikaisempaa toimenpidettä, jolla pantiin täytäntöön ympäristövaikutusten arviointia koskevista säännöksistä 22.2.1994 annetun lain nro 146 40 §:n 1 momentti" (GURI nro 302, 27.12.1999, s. 17; jäljempänä DPCM) ja jolla muutettiin DPR:n liitteen A alkuperäistä versiota, 3 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

"DPR:n, joka on annettu 12.4.1996, liitteessä A olevat i ja l kohta – – korvataan seuraavilla kohdilla:

i) Vaarallisten jätteiden huolehtimis- ja hyödyntämislaitokset, joissa toteutetaan 5.2.1997 annetun asetuksen (decreto legislativo) nro 22 [(GURI nro 38, 15.2.1997; jäljempänä asetus nro 22/1997)] liitteessä B ja liitteessä C olevissa R 1–R 9 kohdassa tarkoitettuja toimia, lukuun ottamatta hyödyntämislaitoksia, joihin sovelletaan edellä mainitun asetuksen 31 ja 33 §:ssä tarkoitettuja yksinkertaistettuja menettelyjä – –.

l) Muiden kuin vaarallisten jätteiden huolehtimis- ja hyödyntämislaitokset, joiden kapasiteetti on yli 100 tonnia päivässä ja joissa toteutetaan [asetuksen nro

22/1997] liitteessä B olevassa D 2 ja D 8–D 11 kohdassa ja liitteessä C olevissa R 1–R 9 kohdassa tarkoitettuja poltto- tai käsittelytoimia, lukuun ottamatta hyödyntämislaitoksia, joihin sovelletaan edellä mainitun asetuksen 31 ja 33 §:ssä tarkoitettuja yksinkertaistettuja menettelyjä – –."

20 Asetuksen nro 22/1997 säännökset, joissa kuvaillaan jätteiden ominaispiirteet sekä toiminnat, joihin yksinkertaistettua menettelyä voidaan soveltaa, annettiin direktiivin 75/442 11 artiklan panemiseksi täytäntöön.

21 Asetuksen nro 22/1997 33 §:n 1 momentissa säädetään erityisesti, että ellei tiettyjen teknisten normien noudattamisesta muuta johdu, jätteiden hyödyntämistoimiin voidaan ryhtyä 90 päivän kuluttua siitä, kun alueellisesti toimivaltaiselle provinssille on tehty tämän toiminnan aloittamista koskeva ilmoitus.

22 Kyseisen asetuksen 33 §:n 2 momentissa luetellaan yksityiskohtaisesti teknisten normien sisältö sekä vaarallisten jätteiden että muiden kuin vaarallisten jätteiden osalta.

23 Saman asetuksen 33 §:n 3 momentin mukaan provinssi kirjaa erityiseen rekisteriin yritykset, jotka tekevät sille toiminnan aloittamista koskevan ilmoituksen, ja se tarkastaa viran puolesta 1 momentissa säädetyssä määräajassa, että vaaditut edellytykset täyttyvät.

24 Asetuksen nro 22/1997 33 §:n 4 momentissa säädetään, että jos provinssi havaitsee, että 1 momentin mukaisia teknisiä normeja tai edellytyksiä ei ole noudatettu, se tekee perustellun päätöksen, jolla kielletään toiminnan aloittaminen tai jatkaminen, jollei asianomainen taho saata toimintaansa yhteensopivaksi voimassa olevan lainsäädännön kanssa hallinnon etukäteen asettaman määräajan kuluessa.

Oikeudenkäyntiä edeltävä menettely

25 Komissio pyysi 28.4.2003 päivätyllä kirjeellä Italian tasavallalta tietoja erityisesti direktiiveissä 85/337 ja 2000/76 säädettyjen menettelyjen soveltamisesta polttolaitoksen kolmanteen linjaan.

26 Kyseinen jäsenvaltio totesi, että yhtäältä se on jättänyt polttolaitoksen kolmannen linjan ympäristövaikutusten arviointimenettelyn ulkopuolelle, koska siihen sovelletaan DPR:n, sellaisena kuin se on muutettuna DPCM:llä, liitteessä A olevassa 1 kohdassa säädettyä poikkeusta, ja että toisaalta se on toteuttanut direktiivin 2000/76 12 artiklassa tarkoitettuja useita julkistamis- ja kuulemistoimia.

27 Komissio katsoi, että Italian tasavallan toimittamat vastaukset eivät olleet tyydyttäviä, ja se aloitti oikeudenkäyntiä edeltävän menettelyn lähettämällä 19.12.2003 päivätyn virallisen huomautuksen.

28 Italian toimivaltaiset viranomaiset ilmoittivat 8.6.2004 päivätyssä kirjeessä, että polttolaitoksen kolmannen linjan toiminnanharjoittaja suostui siihen, että kyseisen kolmannen linjan, jonka käyttöönottoa varten oli myönnetty lupa joulukuussa 2003, vaikutukset arvioidaan.

29 Tämän jälkeen komissio kehotti 9.7.2004 päivätyllä perustellulla lausunnolla Italian tasavaltaa toteuttamaan erityisesti direktiivin 85/337 noudattamisen edellyttämät toimenpiteet kahden kuukauden kuluessa perustellun lausunnon vastaanottamisesta.

30 Italian tasavalta vahvisti 31.1.2005 päivätyssä kirjeessä, että polttolaitoksen kolmannen linjan toiminnanharjoittaja oli tehnyt ympäristövaikutusten arviointia koskevan virallisen hakemuksen, joka julkistettiin 11.12.2004. Tämän jälkeen se toimitti 3.5.2005 päivätyllä kirjeellä asiakirjoja vireillä olevan arviointimenettelyn edistymisestä ja totesi, että menettely oli päättymäisillään.

31 Komissio katsoi, että Italian hallituksen edellä mainituissa kirjeissä esittämä kannanotto ei ollut tyydyttävä, ja se nosti EY 226 artiklan toisen alakohdan nojalla nyt esillä olevan kanteen.

Kanne

Tutkittavaksi ottaminen

Asianosaisten lausumat

32 Italian tasavalta toteaa, että komission nostama kanne on jätettävä tutkimatta, koska siltä puuttuu oikeussuojan tarve. Komissiolla ei sen mukaan ole tarvetta vaatia jo täytetyn velvoitteen täytäntöönpanoa. Kun otetaan huomioon polttolaitoksen kolmannen linjan ympäristönormien mukaisuudesta tehty myönteinen arviointi, joka käy ilmi 3.6.2005 annetusta ministeriöiden välisestä asetuksesta, joka on annettu tämän tuomion 30 kohdassa selostetuissa olosuhteissa toteutetun arviointimenettelyn päätyttyä, ympäristövaikutuksia koskevan tutkimuksen toteuttamisen viivästymisestä ei ole aiheutunut mitään vahinkoa ympäristölle. Kyseessä oli sen mukaan pelkkä muodollinen sääntöjenvastaisuus, joka johtui siitä, ettei ympäristövaikutuksia koskevaa tutkimusta ollut tehty, mutta tilanne on sen mukaan korjaantunut.

33 Italian tasavalta toteaa lisäksi, että komissio vaatii epäjohdonmukaisten velvoitteiden noudattamista ja että se on näin ollen syyllistynyt toimivallan ylitykseen toimiessaan hyvän hallinnon periaatteen ja suhteellisuusperiaatteen vastaisesti.

34 Komissio huomauttaa, että sillä on esillä olevassa asiassa välitön, erityinen ja konkreettinen oikeussuojan tarve. Se toteaa tarpeesta nostaa direktiivin 85/337 rikkomista koskeva kanne, että sillä, että toimivaltaiset viranomaiset ovat arvioineet polttolaitoksen kolmannen linjan ympäristövaikutukset, ei ole suurtakaan merkitystä, koska tämä ei ole tapahtunut direktiivissä säädettyjen edellytysten mukaisesti siltä osin kuin hankkeet, joilla etenkin laatunsa, kokonsa tai sijaintinsa vuoksi todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia, on alistettava lupamenettelyyn ja niiden vaikutukset on arvioitava ennen luvan myöntämistä.

35 Komission mukaan pelkästään sillä, että polttolaitoksen kolmannen linjan toiminnanharjoittaja päätti pyytää, että tämän laitoksen ympäristövaikutukset arvioidaan, vaikka kyseinen laitos oli jo toteutettu ja otettu käyttöön, ei näin ollen ole merkitystä, erityisesti, koska arvioinnin tekemistä koskeva pyyntö esitettiin vasta 7.12.2004 ja koska se tehtiin vasta perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päätyttyä.

36 Lisäksi komissio huomauttaa, että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä käy ilmi, että komission ei EY 226 artiklaan perustuvaa toimivaltaansa käyttäessään tarvitse näyttää toteen erityisen oikeussuojan tarpeen olemassaoloa.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

37 Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että komission ei EY 226 artiklaan perustuvaa toimivaltaansa käyttäessään tarvitse näyttää toteen oikeussuojan tarvetta.

Komission tehtävänä on yleisen edun mukaisesti viran puolesta huolehtia siitä, että jäsenvaltiot noudattavat yhteisön oikeutta, ja saada yhteisöjen tuomioistuin toteamaan siihen perustuvien velvollisuuksien mahdolliset noudattamatta jättämiset niiden lopettamiseksi (ks. asia C-333/99, komissio v. Ranska, tuomio 1.2.2001, Kok. 2001, s. I-1025, 23 kohta; asia C-394/02, komissio v. Kreikka, tuomio 2.6.2005, Kok. 2005, s. I-4713, 14 ja 15 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja asia C-33/04, komissio v. Luxemburg, tuomio 8.12.2005, Kok. 2005, s. I-10629, 65 kohta).

38 Lisäksi juuri komission tehtävänä on arvioida jäsenvaltioon kohdistettavien toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuutta, määrittää ne säännökset, joita se katsoo jäsenvaltion rikkoneen, ja valita ajankohta, jolloin se aloittaa jäsenvaltiota vastaan jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan menettelyn, eikä niillä näkökohdilla, joilla on ratkaiseva merkitys tässä valinnassa, ole vaikutusta kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytyksiin (ks. asia C-35/96, komissio v. Italia, tuomio 18.6.1998, Kok. 1998, s. I-3851, 27 kohta ja em. asia komissio v. Luxemburg, tuomion 66 kohta).

39 Tämän osalta yhteisöjen tuomioistuin tutkii, onko kyseessä väitetty jäsenyysvelvoitteiden laiminlyönti, eikä sen asiana ole antaa komission harkintavallan käyttöä koskevaa ratkaisua (ks. erityisesti asia C-474/99, komissio v. Espanja, tuomio 13.6.2002, Kok. 2002, s. I-5293, 25 kohta ja em. asia komissio v. Luxemburg, tuomion 67 kohta).

40 Joka tapauksessa vaikka katsottaisiinkin, että polttolaitoksen kolmannen linjan ympäristövaikutusten arvioinnin toteuttaminen jälkikäteen olisi omiaan päättämään kanteen kohteena olevan jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen, on todettava, että tällaista arviointia ei ollut toteutettu perustellussa lausunnossa asetetun määräajan kuluessa, jolloin jäsenvaltion tilannetta on tutkittava sen arvioimiseksi, onko se jättänyt noudattamatta jäsenyysvelvoitteitaan (ks. erityisesti asia C-433/03, komissio v. Saksa, tuomio 14.7.2005, Kok. 2005, s. I-6985, 32 kohta).

41 Edellä selostetuista näkemyksistä seuraa, että tutkimatta jättämistä koskeva vaatimus, joka perustuu siihen, että komissiolta puuttuu oikeussuojan tarve, on hylättävä.

Pääasia

42 Komissio vetoaa kanteensa tueksi kahteen kanneperusteeseen.

Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee direktiivin 85/337 2 artiklan 1 kohdan ja 4 artiklan 1 kohdan rikkomista

– Asianosaisten ja väliintulijan lausumat

43 Komission mukaan polttolaitoksen kolmas linja, joka on luokiteltu laitokseksi, joka toteuttaa direktiivin 75/442 liitteessä II B tarkoitettuja hyödyntämistoimia ja jonka kapasiteetti on yli 100 tonnia päivässä, kuuluu direktiivin 85/337 liitteessä I olevan 10 kohdan soveltamisalaan, ja siihen olisi näin ollen pitänyt soveltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä ennen kuin sille annettiin lupa ja ennen sen rakentamista. Komissio toteaa, että se, että hankkeen ympäristövaikutuksia ei ole arvioitu, johtuu Italian lainsäädännöstä, jonka nojalla tällaista arviointia ei tarvitse tehdä sellaisista jätteiden hyödyntämislaitoksista, joihin sovelletaan yksinkertaistettuja menettelyjä.

44 Komissio toteaa lisäksi, että siltä osin kuin DPCM:ssä jätetään ympäristövaikutusten arviointimenettelyn ulkopuolelle kaikki laitokset, jotka toteuttavat jätteiden hyödyntämistoimia ja joille on myönnetty lupa yksinkertaistetussa menettelyssä, sillä rikotaan direktiivistä 85/337 johtuvia velvoitteita.

45 Italian tasavalta ei myönnä väitettyä jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä ja täsmentää, että se toistaa puolustuksenaan samat väitteet, jotka se esitti asiassa C-486/04, komissio vastaan Italia, jossa annettiin tuomio 23.11.2006 (Kok. 2006, s. I-11025).

46 Se toteaa näin ollen ensisijaisesti, että siltä osin kuin polttolaitoksen kolmas linja toteuttaa jätteiden hyödyntämistoimia ja siihen sovelletaan yksinkertaistettuja menettelyjä, jotka on otettu käyttöön asetuksen nro 22/1997 31 ja 33 §:llä, jotka annettiin direktiivin 75/442 11 artiklan panemiseksi täytäntöön, siihen ei sovelleta ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Italian tasavalta toteaa, että direktiivin 85/337 ja direktiivin 75/442 välillä on yhteys jätteiden alalla käytettyjen teknisten termien osalta, ja se viittaa toisaalta direktiivin 85/337 liitteessä I olevan 10 kohdan ja liitteessä II olevan 11 kohdan b alakohdan sanamuotoon, jossa mainitaan ainoastaan jätteistä huolehtimisen käsite, ja katsoo, että viimeksi mainitussa direktiivissä jätetään sen soveltamisalan ulkopuolelle jätteiden hyödyntämislaitokset.

47 Italian tasavalta toteaa lisäksi, että direktiiviin 75/442 direktiivillä 91/156 tehtyjen muutosten tavoitteena oli laatia yhteinen terminologia ja jätteiden yhdenmukaistettu määritelmä, joiden avulla voidaan lähentää jätteitä koskevia säännöksiä sekä kansallisella että yhteisön tasolla. Tästä seuraa sen mukaan, että kun direktiivissä 97/11 mainitaan jätteiden käsite, siinä käytetyt termit ja määritelmät pätevät väistämättä myös tätä alaa koskevien varsinaisten säännösten eli direktiivin 91/156 osalta.

48 Kyseinen jäsenvaltio toteaa myös, että koska päästöt eivät jätteiden hyödyntämisen alalla ylitä yhteisön säännöksissä sallittuja rajoja, ei ole välttämätöntä ottaa käyttöön arviointimenettelyä siltä osin kuin jätteiden hyödyntämisen tavoitteena on jo ympäristönsuojelu.

49 Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta toteaa 7.4.2006 päivätyssä väliintulokirjelmässään tukevansa Italian tasavallan väitteitä ensimmäisen kanneperusteen osalta.

– Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

50 Aluksi on todettava, että yhteisöjen tuomioistuin totesi edellä mainitussa asiassa komissio vastaan Italia 23.11.2006 antamassaan tuomiossa, että Italian tasavalta ei ollut noudattanut direktiivin 85/337 2 artiklan 1 kohdan ja 4 artiklan 1, 2 ja 3 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se oli antanut DPCM:n 3 §:n 1 momentin, jonka mukaan sellaisiin hankkeisiin, joiden tarkoituksena on vaarallisten jätteiden ja muiden kuin vaarallisten jätteiden hyödyntäminen, joiden kapasiteetti on yli 100 tonnia päivässä, jotka kuuluvat saman direktiivin liitteen I soveltamisalaan ja joihin sovelletaan direktiivin 75/442 11 artiklassa tarkoitettuja yksinkertaistettuja menettelyjä, ei tarvitse soveltaa kyseisen direktiivin 2 artiklan 1 kohdassa ja 4 artiklan 1 kohdassa säädettyä ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

51 Komission esillä olevassa kanneperusteessa väittämä jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen on vain seurausta siitä, että yksittäiseen tapaukseen on sovellettu kansallista lainsäädäntöä, jonka, kuten edellisessä kohdassa todettiin, on jo todettu olevan yhteisön oikeuden vastainen.

52 Tämän lainsäädännön, jonka mukaan laitoksia, joiden tarkoituksena on jätteiden hyödyntäminen ja joihin sovelletaan asetuksen nro 22/1997 31 ja 33 §:ssä tarkoitettuja yksinkertaistettuja menettelyjä, ei alisteta ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn, soveltamisen seurauksena on ollut, että polttolaitoksen kolmas linja vapautettiin ympäristövaikutuksia koskevasta tutkimuksesta, vaikka viimeksi mainittu kuuluu direktiivin 85/337 liitteessä I olevassa 10 kohdassa tarkoitettujen jätteiden käsittelylaitosten, joissa vaarattomat jätteet poltetaan tai käsitellään kemiallisesti ja joiden kapasiteetti on yli 100 tonnia päivässä, ryhmään. Tällaisena laitoksena polttolaitoksen kolmanteen linjaan olisi pitänyt soveltaa ennen luvan myöntämistä ympäristövaikutusten arviointimenettelyä, koska tämän liitteen I soveltamisalaan kuuluvat hankkeet on arvioitava järjestelmällisesti kyseisen direktiivin 2 artiklan 1 kohdan, 4 artiklan 1 kohdan ja 5–10 artiklan mukaisesti (ks. em. asia komissio v. Italia, tuomio 23.11.2006, tuomion 45 kohta).

53 Edellä esitetyn perusteella on todettava, että Italian tasavalta ei ole noudattanut direktiivin 85/337 2 artiklan 1 kohdan ja 4 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole edellyttänyt kyseisen direktiivin 5–10 artiklassa säädetyn ympäristövaikutusten arvioinnin tekemistä polttolaitoksen kolmatta linjaa koskevasta hankkeesta ennen rakennusluvan myöntämistä sille.

Toinen kanneperuste, joka koskee direktiivin 2000/76 12 artiklan 1 kohdan rikkomista

– Asianosaisten lausumat

54 Komissio väittää, että Italian tasavalta ei ole julkistanut polttolaitoksen kolmatta linjaa koskevaa toimilupahakemusta eikä tämän jälkeen myönnettyä vastaavaa lupaa, mikä on vastoin direktiivin 2000/76 12 artiklaa.

55 Kyseinen jäsenvaltio totesi oikeudenkäyntiä edeltävässä menettelyssä, että 12 artikla ei sovellu esillä olevaan asiaan, koska mitään toimilupahakemusta ei ole tehty kyseisen kolmannen linjan osalta. Siitä on tehty 24.7.2003 pelkkä käyttöönottoa koskeva ilmoitus asetuksessa nro 22/1997 säädetyn menettelyn mukaisesti.

– Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

56 Asetuksen nro 22/1997 33 §:n 1 momentista käy ilmi, että jätteiden hyödyntämistoimiin voidaan ryhtyä 90 päivän kuluttua siitä, kun alueellisesti toimivaltaiselle provinssille on tehty toiminnan aloittamista koskeva ilmoitus. Saman 33 §:n 3 kohdan mukaan kyseiset provinssin viranomaiset tarkastavat tuossa määräajassa viran puolesta, täyttyvätkö vaaditut edellytykset, jotta hyödyntämiseen voidaan ryhtyä.

57 Esillä olevassa asiassa polttolaitoksen kolmannesta linjasta on tehty asetuksella nro 22/1997 käyttöön otetussa yksinkertaistetussa menettelyssä toiminnan aloittamista koskeva ilmoitus 24.7.2003. Tämän jälkeen toimivaltaiset provinssin viranomaiset tekivät kaksi päätöstä, joita olivat 21.10.2003 päivätty käynnistystä koskeva kielto ja 19.12.2003 päivätty toimilupa.

58 Direktiivin 2000/76 12 artiklan 1 kohdasta käy lisäksi ilmi, että uusia lupia koskevien hakemusten on oltava riittävän ajan yleisön saatavilla julkisissa tiloissa, jotta se voi esittää niistä huomautuksia ennen kuin toimivaltainen viranomainen tekee asiassa päätöksen. Myös mainittu päätös, joka sisältää vähintään jäljennöksen luvasta ja sen mahdolliset myöhemmät muutokset, on annettava yleisön saataville.

59 Kuten käy ilmi erityisesti direktiivin 2000/76 31 perustelukappaleesta, kyseisen säännöksen tavoitteena on lupamenettelyjen avoimuuden varmistaminen siten, että yleisö voi osallistua lupahakemuksia koskevaan päätöksentekoon.

60 Näin ollen uutta lupaa koskevan hakemuksen käsitteelle on annettava sellainen merkitys, että se vastaa täysin direktiivin 2000/76 12 artiklan 1 kohdassa tavoiteltua päämäärää. Näin ollen tätä käsitettä on tulkittava laajasti ja sen on katsottava käsittävän kaikki lupien tai toimilupien myöntämistä koskevaan menettelyyn rinnastettavat menettelyt.

61 Edellä tämän tuomion 56 kohdassa mainittu toiminnan aloittamista koskeva ilmoitus, joka tehtiin polttolaitoksen kolmannesta linjasta, on sen ominaispiirteet ja erityisesti provinssin viranomaisille kuuluva tehtävä huomioon ottaen rinnastettava direktiivissä 2000/76 tarkoitettuun uutta lupaa koskevaan hakemukseen.

62 Näin ollen kyseinen ilmoitus olisi pitänyt asettaa yleisön saataville julkisissa tiloissa riittäväksi ajaksi, jotta se voi esittää niistä huomautuksia toimivaltaisille provinssin viranomaisille ennen kuin niille varattu 90 päivän määräaika on mennyt umpeen, jonka ajan kuluessa ne tarkastavat, täyttyvätkö laissa vaaditut edellytykset, jotta hyödyntämiseen voidaan ryhtyä. On kuitenkin selvää, että kyseistä ilmoitusta ei ole millään tavalla julkistettu, mikä on vastoin direktiivin 2000/76 12 artiklan 1 kohdan säännöksiä.

63 Lisäksi on todettava, ettei kyseisen provinssin polttolaitoksen kolmannen linjan osalta tekemiä eri päätöksiä, eli tämän tuomion 57 kohdassa mainittuja käynnistystä koskevaa kieltoa ja lupaa ole myöskään annettu yleisön saataville, mikä on vastoin saman artiklan säännöksiä.

64 Edellä esitetyn perusteella on todettava, että Italian tasavalta ei ole noudattanut direktiivin 2000/76 12 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole asettanut polttolaitoksen kolmannen linjan toiminnan aloittamista koskevaa ilmoitusta yleisön saataville riittäväksi ajaksi yhdessä tai useammassa julkisessa tilassa, jotta yleisö voi esittää huomautuksensa ennen kuin toimivaltainen viranomainen tekee asiassa päätöksen, ja koska se ei ole antanut yleisön saataville tätä ilmoitusta koskevia päätöksiä ja vähintään jäljennöstä luvasta.

Oikeudenkäyntikulut

65 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut, että Italian tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, ja koska Italian tasavalta on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

66 Saman työjärjestyksen 69 artiklan 4 kohdan nojalla Yhdistynyt kuningaskunta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Italian tasavalta ei ole noudattanut tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista 27.6.1985 annetun neuvoston direktiivin 85/337/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna 3.3.1997

annetulla neuvoston direktiivillä 97/11/EY, 2 artiklan 1 kohdan ja 4 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole edellyttänyt kyseisen direktiivin 5–10 artiklassa säädetyn ympäristövaikutusten arvioinnin tekemistä ASM Brescia SpA -nimiselle yhtiölle kuuluvan polttolaitoksen "kolmatta linjaa" koskevasta hankkeesta ennen rakennusluvan myöntämistä sille.

2) **Italian tasavalta ei ole noudattanut jätteenpoltosta 4.12.2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/76/EY 12 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole asettanut polttolaitoksen kolmannen linjan toiminnan aloittamista koskevaa ilmoitusta yleisön saataville riittäväksi ajaksi yhdessä tai useammassa julkisessa tilassa, jotta yleisö voi esittää huomautuksensa ennen kuin toimivaltainen viranomainen tekee asiassa päätöksen, ja koska se ei ole antanut yleisön saataville tätä ilmoitusta koskevia päätöksiä ja vähintään jäljennöstä luvasta.**

3) **Italian tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

4) **Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Allekirjoitukset